

актуалізатори концептуальної ознаки *Людина*, яка дотримується правил *bluestocking, bookworm, book-minded, egghead, waling encyclopedia, wordspinner* також мають іронічне забарвлення. Поняття *disciplinarian, n* та *disciplinarian, adj*, стосуються особи, яка дотримується правил та слідкує, щоб це робили інші, є стилістично нейтральним.

Виявлені лінгвокультурні факти доповнюють словникові тлумачення лексичних одиниць допомагають провести асоціативні зв'язки між соціокультурним феноменом та його актуалізаторами, що сприяє ефективному застосуванню іншомовного вокабуляру в процесі оволодіння іноземною мовою. Досліджуючи еволюцію концептів, розуміємо їхнє місце у мовній картині світу носіїв мови. Таким чином, на сучасному етапі розвитку лінгвістики та педагогіки, набуває впливу міждисциплінарний підхід до вивчення іноземної мови.

Література

1. Раевская М. М. Язык в ментальном пространстве: к проблеме постижения национальной логики мышления. *Вестник Московского университета. Сер. 19: Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2006. № 1 С. 27–40. URL: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=425409&selid=9197009>
2. Ричардс А. Философия риторики. Метафора. *Теория метафоры : сборник / вступ. ст. и сост. Н. Д. Арутюновой; общ. ред. Н. Д. Арутюновой и М. А. Журиной*. Москва : Прогресс, 1990. С. 44–67.
3. Уфимцева А. А. Лексическое значение (Принципы семиологического описания лексики). Москва : Наука, 1986. 239 с.
4. Chafe W. *Discourse, Consciousness, and Time: The Flow and Displacements of Conscious Experience in Speaking and Writing*. Chicago : The University of Chicago Press, 1994. 392 p.
5. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: www.ldoceonline.com

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ЧИННИК У ВИМІРІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Бондаренко А. С.

*студентка факультету філології та журналістики
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Глобальні проблеми, які щоразу новим боком постають перед людством, неможливо вирішити без інтеграції усіх країн. Та інтеграція, на мою думку,

пришвидшує динаміку суспільства та зумовлює зміни в сферах суспільного життя. Ставляться вищі критерії кваліфікації для спеціалістів, зростають інтелектуальні вимоги. Виникає сильна потреба у здобутті нових знань, щоб відповідати сучасності.

Якщо до недавнього часу першочерговим та основним завданням методики навчання іноземних мов вважали формування комунікативних навичок, то сьогодні метою є оволодіння культурологічною компетенцією на основі сформованих комунікативних навичок.

Треба зауважити, що існують навички, які завжди стануть у нагоді та допоможуть вижити у цьому світі. Це – знання іноземних мов, вміння спілкуватися і брати участь у переговорних процесах, розуміння та шанобливе ставлення до культури інших народів [2, с. 1].

Як зазначає С. Г. Тер-Мінасова, якщо мовний бар'єр абсолютно очевидний, то бар'єр культури стає явним тільки при зіткненні (або порівнянні) рідної культури й чужими, відмінними від неї: у кращому випадку дивними, а частіше просто неприйнятними, шокуючими (звідси якраз і походить поняття «культурний шок»).

У межах власної культури складається стійка ілюзія свого бачення світу, образу життя, менталітету й т.п. як єдиного можливого та, що є головним, єдиного прийняттого. Дивним чином, переважна більшість людей не усвідомлюють себе як продукт своєї культури навіть у тих рідкісних випадках, коли вони розуміють, що поведінка представників інших культур визначається їх особливою, дуже часто абсолютно неповторною, культурою. Тільки виходячи за рамки своєї культури, тобто зустрівшись з іншим світоглядом, світосприйняттям тощо, можна зрозуміти специфіку своєї суспільної свідомості, можна «побачити» різницю або конфлікт культур [3, с. 101–104].

Культурний бар'єр, таким чином, є набагато небезпечнішим і неприємнішим за мовний. Небезпечніший він ще й тому, що культурні помилки звичайно сприймаються набагато болочіше, ніж помилки мовні, незважаючи на той факт, що перші набагато легше вибачаються: різноманітні культури не поєднані у зібрання правил, як відмінності мов, вони не мають ні граматик, ні словників культур [1, с. 33–34].

Комунікативно-культурологічна концепція навчання ґрунтується на ідеї взаємопов'язаного вивчення мови і культури, що передбачає формування не лише мовленнєвих компетенцій, а й комунікативно-культурологічної, яка стає стратегією і основною метою вивчення іноземних мов.

Згідно з комунікативно-культурологічною концепцією навчання, культурологічний підхід до вивчення іноземних мов здійснюється на основі сформованих мовленнєвих навичок. Навчальні матеріали, розмовні теми повинні розкривати культуру як глобальне явище, інтегрувати різні галузі наукового

пізнання, й, таким чином, розвивати когнітивні якості особистості, гуманістичне мислення, підвищувати естетичну культуру та сприяти духовному удосконаленню особистості. Сформована комунікативно-культурологічна компетенція постає необхідною умовою для соціальної адаптації особистості в полікультурній спільноті.

Для формування у студентів сучасних знань про культуру, реалії життя в іншомовних країнах, адекватної поведінки в різноманітних життєвих ситуаціях, тобто соціокультурної обізнаності, необхідно активніше впроваджувати культурологічний підхід до вивчення іноземної мови, оскільки він сприяє формуванню глобального мислення студентів та створює інтелектуальну базу для їх майбутньої професійної діяльності [2, с. 1].

Загалом, можна стверджувати, що культурологічний підхід до навчання іноземної мови надзвичайно важливий і потрібний у сучасному суспільстві, заради створення інтегрованих полікультурних стосунків між усіма країнами.

Література

1. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация : учебн. пособие. Москва : Слово/Slovo, 2000. 624 с.
2. Зайцева Л. С. Культурологічний підхід до вивчення іноземних мов. URL: http://www.rusnauka.com/4_SND_2011/Pedagogica/4_79515.doc.htm
3. Бондаренко Л. М. Міжкультурний контакт як фактор мотивації при навчанні будь-якій мові як іноземній. *Наукові праці*. Том 36. Випуск 23. С. 101–104. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2004/36-23-18.pdf>

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вівчар А. С.

*студент факультету філології і журналістики
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Культурологічний підхід до вивчення іноземної мови та формування іншомовної соціокультурної компетенції сприяє формуванню мислення студентів та створює інтелектуальну базу для їхньої майбутньої професійної діяльності.